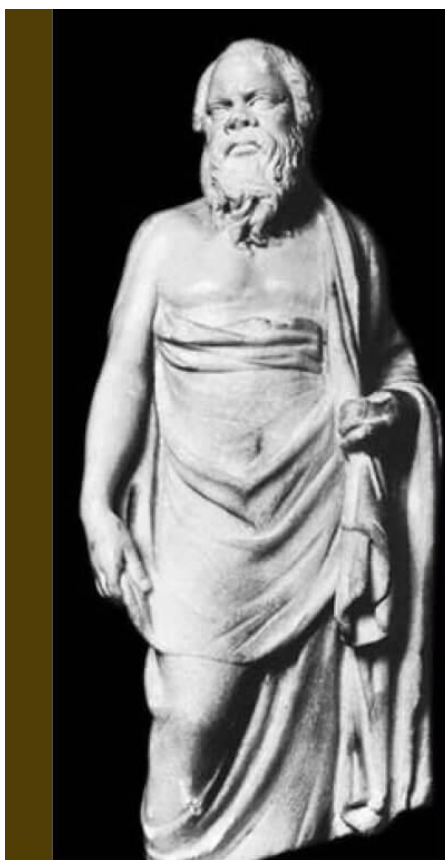

Bijlage bij het hoorcollege *Op zoek naar Socrates*

OP ZOEK NAAR SOCRATES

EEN HOORCOLLEGE OVER
EEN ONVERSCHROKKEN
VRAGENSTELLER UIT
KLASSIEK ATHENE

door Ineke Sluiter

Inhoudsopgave

[Ineke Sluiter](#)
[SG Leiden](#)

[College 1. Een heroïsche dood](#)

[H1. Thanatografie](#)
[H2. Het proces tegen Socrates](#)
[H3. Socrates' laatste dagen](#)

[College 2. Socratische gesprekken](#)

[H4. Wat is x? Definitie, weerlegging en aporie](#)
[H5. Socratische techniek en het effect daarvan](#)
[H6. Socrates als vroedvrouw](#)

[College 3. Kritisch burgerschap: Socrates en de politiek](#)

[H7. Voorvechter van het democratische vrije woord of gevaar voor de democratie?](#)
[H8. Socrates' visie op democratie](#)
[H9. Socrates' band met Athene - vrije meningsuiting en filosofie](#)

[College 4. Socrates en de liefde](#)

[H10. Veroveraars en vriendjes](#)
[H11. Socrates en Diotima](#)
[H12. Omkeringen en paradoxen](#)

[Verantwoording](#)

[Suggesties voor verdere lectuur](#)

[FAQ](#)

[Data](#)

[Woorden en namen](#)

[Colofon](#)

Ineke Sluiter

Prof.dr. Ineke Sluiter is hoogleraar Griekse taal- en letterkunde aan de Universiteit Leiden. Zij schrijft over antieke literatuur en over antieke en moderne ideeën over taal, van grammatica tot vrijheid van meningsuiting. In 2010 won zij de prestigieuze Spinozaprijs.

Studium Generale Universiteit Leiden

Studium Generale Universiteit Leiden organiseert lezingen voor studenten en andere belangstellenden van binnen en buiten de universiteit die over de grenzen van hun vakgebied heen willen kijken.

Voor meer informatie, kijk op: <https://www.universiteitleiden.nl/studium-generale>

Synopsis van het hoorcollege *Op zoek naar Socrates*

College 1. Een heroïsche dood

H1. Thanatografie

Socrates' dood bepaalt ons beeld van zijn leven. Socrates en Plato. De dialogen van Plato: functie van de dialoogvorm. Het portret van Socrates in de dialogen. Onder welke historische omstandigheden vond het proces tegen Socrates plaats? Socrates en de *Apologie* van Plato. Wat doet Socrates eigenlijk?

H2. Het proces tegen Socrates

De vage aanklacht. Het gedrag van Socrates' volgelingen. 'Guilt by association'. Hoe betrouwbaar is de *Apologie*? Hoe ging het verder met het proces?

H3. Socrates' laatste dagen

Socrates in de gevangenis: een uitnodiging om te ontsnappen (*Crito*). Socrates' sterfdag: een dramatisch moment voor gesprekken over de onsterfelijkheid van de ziel (*Phaedo*). De dood van Socrates.

College 2. Socratische gesprekken

H4. Wat is x? Definitie, weerlegging en aporie

Socrates en de ethiek: de 'wat is x'-vraag. Voorbeeld: gesprek over de 'vroomheid' (*Euthyphro*). Op zoek naar essentie, niet naar voorbeelden. Verdediging van het gedrag van Socrates' gesprekspartners met behulp van de cognitieve taalkunde: 'beste voorbeelden' geven hoort bij de manier waarop mensen zich concepten vormen. Het proces van weerlegging (*elenchus*). Het gesprek loopt vast in aporie. Dit moet een aansporing zijn tot verder filosoferen.

H5. Socratische techniek en het effect daarvan

De vergelijking van 'deugden' met *technai* (vakdisciplines, ambachten). Deugd als een vorm van kennis. Voorbeeld uit de Staat. Het effect van Socrates' optreden (*Meno*). Boze gesprekspartners. Wat weet Socrates?

H6. Socrates als vroedvrouw

Socrates heeft eigenlijk hetzelfde vak als zijn moeder: verloskundige. *Maieutiek*. Een gesprek met de courtisane Theodote: omkering van de rollen. Conclusie.

College 3. Kritisch burgerschap: Socrates en de politiek

H7. Voorvechter van het democratische vrije woord of gevaarvoor de democratie?

De posities van Popper en Stone. Informatie over het politieke gedrag van Socrates. Persoonlijke moraliteit gaat boven politieke voorkeuren. Mogelijk effect op publieke opinie in Athene. Socratische invulling van politiek activisme: individuele burgers beter maken.

H8. Socrates' visie op democratie

Kennis nodig voor adequaat politiek leiderschap. Pessimisme over mogelijkheden van de massa in dezen. Is de deugd leerbaar en onderwijsbaar? Socrates en Protagoras (de dialoog *Protagoras*). Deugd is wel vorm van kennis, maar er is geen expert-leraar. Socrates' morele individualisme. Niemand handelt willens en wetens verkeerd. Maar er zijn geen morele experts. Socrates kan geen overtuigd democraat zijn. Het gedachtenexperiment van Kraut: zou Socrates zijn volgelingen ooit adviseren de macht in Athene te grijpen? Geen actief verzet tegen democratie, wel kritiek.

H9. Socrates' band met Athene - vrije meningsuiting en filosofie

Socrates' overtuiging van zijn verplichtingen aan de Atheense wetten (de *Crito*). Wetten ook gehoorzamen als je daardoor onrecht lijdt, maar niet als je daardoor tot onrecht doen verplicht zou worden. Het contract tussen burger en samenleving. De Atheense democratie is heel anders dan de onze: probleem met de standpunten van Popper en Stone. Positie van 'vrije meningsuiting' (*parrhêsia*). Verband tussen vrije meningsuiting, schaamteloosheid en filosofie. Socrates als horzel voor de polis.

College 4. Socrates en de liefde

H10. Veroveraars en vriendjes

Socrates en de jongetjes: de rolverdeling van *erastês* ('lover') en *erômenos* ('vriendje'). Het voorbeeld van Charmides in de gelijknamige dialoog. Omkering van de verwachte rollen. Ideologie van de homoerotische relaties in Athene. Plato's Symposium. Lofredes op Eros. De speech van Aristophanes: *eros* is zoeken naar heelheid.

H11. Socrates en Diotima

Socrates' optreden in het Symposium. Lofredevoeringen en waarheid spreken. Wat Socrates van Diotima heeft geleerd. Eros als het verlangen naar het eeuwige bezit van het goede en schone. Eros als de impuls om te 'baren in schoonheid'. De filosofisch/erotische opstijging naar de Idee van het Schone. Filosofie en zwangerschap.

H12. Omkeringen en paradoxen

Het laatste deel van het Symposium. Alcibiades' lofrede op Socrates. Socrates als Eros. Een mislukte verleiding. Omkering van de rollen in de filosofisch-erotische verhouding. 'Vriendjes' niet langer passief. Actieve houding noodzakelijk voor filosofische zoektocht. Recapitulatie van de colleges: het Socratesportret van Plato. Beelden voor Socrates. Socratische paradoxen.

Verantwoording

Voor deze colleges is gebruik gemaakt van de volgende vertalingen:

Aristophanes: *Volken - Vogels - Kikkers*, vertaald, ingeleid en van aantekeningen voorzien door M. d'Hane-Scheltema (Baskerville serie), Amsterdam: Athenaeum-Polak & Van Genneep, 1995

Plato, Sokrates' leven en dood (*Symposion, Euthyfron, Sokrates' verdediging, Kriton, Faidon*), vertaald door Gerard Koolschijn. Amsterdam: Athenaeum 1995

Plato, Verzameld werk, vertaald door Hans Warren en Mario Molengraaf. Amsterdam: Bert Bakker: deel II *Theaitetos* (2001); deel III *Euthyfron, Apologia, Kriton* (1995.); deel IV *Faidon* (1995); Deel XII *Gorgias* (vertaald door Mario Molengraaf) (2003)

Plato, Verzameld werk, vertaald door Xaveer de Win; geheel herzien door Jef Ector et al., Baarn: Agora 1999, vijf delen.

Xenophon, *Herinneringen aan Sokrates*, vertaald door Cornelis Verhoeven. Bussum: Voltaire 2000

Gesproken voetnoten komen een college niet ten goede. Maar intellectuele schulden moeten erkend worden. Vertalingen heb ik af en toe licht aangepast om ze gemakkelijker als spreektekst te kunnen gebruiken. Ook bij parafrase van langere tekstpassages ben ik soms van een vertaling uitgegaan (m.n. die van Koolschijn voor het Symposium). Vakcollega's zullen gemakkelijk herkennen hoeveel ik te danken heb gehad aan de volgende literatuur - noodgedwongen nog steeds een selectie:

College 1

Bloch, Enid, 'Hemlock Poisoning and the Death of Socrates: Did Plato Tell the Truth?', *Journal of the International Plato Society*, www.nd.edu/~plato/bloch.htm (met de daar vermelde literatuur).

Crevel, Maghiel van, 'Thanatography and the Poetic Voice. Ways of Reading Haizi', *Minima Sinica* 1 (2006), 90-146.

Gomperz, H., 'Sokrates' Haltung vor seinen Richtern', *Wiener Studien* 54 (1936), 32-43.

Oldfather, W.A., 'Socrates in Court', *Classical Weekly* 31.21 (1938), 203-211.

Het gedicht van Ida Gerhardt is 'Psyche', (*Verzamelde gedichten*. Amsterdam: Athenaeum-Polak & van Genneep 1989, 128).

College 2

Voor de behandeling van de technai en de illustratie met behulp van de tekst uit de Staat volg ik:

Hemmenway, Scott R., 'The Techne-Analogy in Socrates' Healthy City: Justice and the Craftsman in the Republic', *Ancient Philosophy* 19 (1999), 267-284.

Voor Sokrates als vroedvrouw, zie:

Burnyeat, Myles F., 'Socratic Midwifery, Platonic Inspiration', *Bulletin of the Institute of Classical Studies* 24 (1977), 7-16.

College 3

Uitgangspunt voor de vraagstelling zijn de werken van Popper en Stone:

Popper, Karl, *The Open Society and Its Enemies I, The Spell of Plato*. Princeton 1965

Stone, I.F., *The Trial of Socrates*. New York 1988

Voor de waardering van het werk van Stone, en de visie op Socrates' versie van politiek activisme sluit ik me aan bij:

Burnyeat, Myles F., 'Cracking the Socrates Case', *The New York Review of Books* 35.5, March 31, 1988

Voor Socrates' moreel individualisme en de middel-doelstructuur van het menselijk handelen, zie: Penner, Terry, 'Socrates', in: Christopher Rowe & Malcolm Schofield, *The Cambridge History of Greek and Roman Political Thought*. Cambridge 1993, 164-189

Het gedachtenexperiment van Kraut staat in:

Kraut, Richard, *Socrates and the State*, Princeton 1984.

College 4

Raalte, Marlein van, 'Socratic Parrhêsia and Its Afterlife in Plato's Laws', in: Ineke Sluiter & Ralph M. Rosen (eds.), *Free Speech in Classical Antiquity*. Leiden: Brill 2004, 279-312.

Voor het verband tussen Charmides en Symposium en de rolwisselingen tussen *erastês* en *erômenos* volg ik voornamelijk de volgende vier auteurs:

Edmonds III, Radcliffe G., 'Socrates the Beautiful: Role Reversal and Midwifery in Plato's Symposium', *Transactions of the American Philological Association* 130 (2000), 261-285.

Karfík, Filip, 'Die entkleidete Seele: Die erotische Psychagogie in Platons Charmides', *Listy Filologicke* 124 (2001), 209-222.

Reece, Andrew, 'Drama, Narrative, and Socratic Erôs in Plato's Charmides', *Interpretation. A Journal of Political Philosophy* 26 (1998), 65-76

Sheffield, Frisbee C.C., 'Psychic Pregnancy and Platonic Epistemology', *Oxford Studies in Ancient Philosophy* 20 (2001), 1-33

Voor de interpretatie van de dichtregels van Cydias, zie Reece 1998, hierboven genoemd.

Over de antieke ideologie van de homoerotiek, zie m.n. Dover, Kenneth J., *Greek Homosexuality*. London 1978

Nussbaum, Martha C., 'Platonic Love and Colorado Law: The Relevance of Ancient Greek Norms to Modern Sexual Controversies', in: *Virginia Law Review*, 80 (1994) p. 1515-1651

Over Diotima:

Halperin, David M., *One Hundred Years of Homosexuality*, New York 1990 (laatste hoofdstuk over 'Why is Diotima a Woman?').

Suggesties voor verdere lectuur

Een goede inleiding in het Nederlands is het boek van C.C.W. Taylor, *Socrates*, in de serie *Kopstukken van de Filosofie* bij uitgeverij Lemniscaat, 2001

Voor studenten staan veel nuttige artikelen in een aantal verzamelbundels:

Ahbel-Rappe, Sara (ed.), *A Companion to Socrates. (Blackwell's Companions to Philosophy)*. Oxford: Blackwell 2005

Judson, Lindsay & Vassilis Karasmanis (eds.), *Remembering Socrates. Philosophical Essays*. Oxford 2006

Prior, William (ed.), *Socrates. Critical Assessments of Leading Philosophers*. London: Routledge 1999, IV delen

Zie verder:

Hunter, Richard, *Plato's Symposium. Oxford Approaches to Classical Literature*. Oxford 2004

Lane, Melissa, *Plato's Progeny. How Plato and Socrates Still Captivate the Modern Mind*. London: Duckworth 2001

Het filosofische essay van Connie Palmen (Het weerzinwekkende lot van de oude filosoof Socrates, Amsterdam: Prometheus 1992) bespreekt hoe Socrates gedoemd is tot een bestaan als personage in het werk van anderen, omdat hij zelf niets geschreven heeft.

Het boek van Izzy Stone, dat besproken is in college III, is ook in het Nederlands vertaald en heeft veel stof doen opwaaien:

I.F. Stone, *Het proces Socrates*. Baarn: Sesam/Bosch en Keuning 1988, repr. Amsterdam: Ambo/Anthos 2000

FAQ (met dank aan het publiek van de Studium Generale colleges)

Wat betekenen de laatste woorden van Socrates 'Crito, we zijn Asclepius een haan schuldig. Geef hem en verzuim het niet'.

Hierop zijn veel antwoorden gegeven. Beschouwt Socrates het leven als een ziekte en zijn dood als een genezing? Dat klopt niet met het beeld dat verder in de *Phaedo* wordt geschetst. Daar is de dood een reis van de ziel, of de bevrijding van de ziel uit de gevangenis, maar het leven is geen ziekte. Is Socrates dankbaar dat het gif relatief zacht en snel lijkt te werken en betuigt hij zo zijn dankbaarheid aan de god van de geneeskunst en de geneesmiddelen? Wat Socrates zelf met zijn woorden bedoeld heeft, daar zullen we nooit achter komen. Of de auteur Plato de laatste woorden misschien verweven heeft in de structuur van het literaire werk de *Phaedo*, daarover valt te argumenteren. Dat doet bijvoorbeeld Glenn Most in een prachtig artikel (*Classical Quarterly* 1993), dat het vast bij het verkeerde eind heeft. Hij zegt: het moet om een genezing gaan. De enige die ziek was in de *Phaedo* is Plato zelf, daarom was hij er niet bij. Probleem is dat die dus nog niet genezen is en het moet om een 'schuld' gaan. Toch slaan deze woorden op hem: Socrates heeft profetische gaven zo vlak voor zijn dood, net als zwanen die hun zwanenzang zingen. Dat verklaart ook de eerste persoon meervoud: wij zijn iets schuldig, wij, de hele groep. Plato zal genezen en ongelooflijk belangrijk worden voor deze groep. Plato heeft zichzelf het slot van de *Phaedo* binnengeschreven alsof hij in Socrates' testament genoemd is als opvolger. Goed bedacht. Maar misschien te mooi en postmodern om waar te zijn. In elk geval zijn deze woorden ook tekenend voor Socrates' aangepastheid aan traditionele uitingen van

religie, dus ze zijn nuttig voor zijn verdediging. Er is ook een kort en teleurstellend antwoord op de vraag: we weten het niet.

Heeft Plato Socrates verzonnen?

In zekere zin is dit natuurlijk inderdaad het geval, maar de vraag is specifiek bedoeld: Als we zo moeilijk voorbij het literaire portret van Plato kunnen kijken, hoe weten we dan zeker dat Socrates niet alleen maar een literair personage is? De komediedichter Aristophanes schrijft al over hem in *De Wolken* als Plato nog maar een jaar of vier is. Dat is op zich al doorslaggevend, maar er zijn ook andere bronnen dan Plato die Socrates zelf gekend hebben: Xenophon bijvoorbeeld, die ook in zijn geschiedwerk over hem schrijft.

Heeft Socrates kennis van oosterse wijsbegeerte?

Hij lijkt een 'verlicht' mens. Meerdere toehoorders hebben mij op deze overeenkomst gewezen, maar er is geen enkele aanwijzing dat Socrates zijn denkbeelden uit China of India zou hebben. Hij staat erom bekend dat hij nooit een voet buiten Athene zette als hij het maar even kon helpen. Soms lijken denkbeelden op elkaar, die onafhankelijk van elkaar zijn ontstaan. Het portret van Socrates toont ons een heel bijzonder en uniek iemand. Maar daarop heeft niet één cultuur het patent.

Wat hebben we eraan om over de verhouding tussen Socrates en de democratie na te denken als de Atheense democratie zo anders was dan de onze?

Om te beginnen is het al heel nuttig om dat laatste vast te stellen. Democratie is iets anders in klassiek Athene dan nu, en vrijheid van meningsuiting werkt ook heel anders. Maar de woorden lijken vaak dezelfde en dat maakt het verleidelijk om de verschillen te vergeten. Daar ligt dus een taak. Maar kunnen we die taak niet laten zitten en gewoon in één keer over onze eigen democratie gaan nadenken? Ja, dat kan, maar het voordeel van het behandelen van dit soort kwesties aan de hand van een figuur als Socrates is dat we ons denken daarmee in een traditie plaatsen en dat we ons kunnen meten met en afzetten tegen al die andere denkers uit de West-Europese traditie, die allemaal Socrates kenden en problemen en dilemma's formuleerden met zijn gedrag als uitgangspunt. In feite is dat precies hoe een traditie ontstaat. Dat is waardevol, omdat het ons tegelijk gevoelig kan maken voor overeenkomsten én voor verschillen, zonder dat we elke keer 'from scratch' hoeven te beginnen.

Heeft Diotima echt bestaan?

We weten het niet, en we kunnen er geen standpunt over formuleren dat zich op dit moment wetenschappelijk laat bewijzen of falsifiëren. Er is geen reden om aan te nemen dat er niet zo'n vrouw bestaan zou (kunnen) hebben. Er zijn wel goede redenen om aan te nemen dat zij niet de teksten gesproken heeft die Socrates haar in het Symposium in de mond legt - daar zit bijvoorbeeld de Ideeënleer van Plato bij, die verder nergens met haar in verband wordt gebracht. En er zit de listige verwijzing bij naar de speech van Aristophanes, die hij zojuist bij het Symposium heeft gehouden en die we ook verder nergens van kennen. Diotima is of helemaal fictie, persoon en tekst, of er is wel een verband met een historische figuur (die we verder niet kennen), maar dan worden haar toch woorden in de mond gelegd die passen bij wat er op dat moment in het Symposium nodig is.

Data

469-399	Socrates
ca. 450-kort na 401	Alcibiades
ca. 427-347	Plato
ca. 430-354	Xenophon
431-404	Peloponnesische oorlog tussen Sparta en Athene. Sparta wint.

423 (421)	Eerste en tweede versie van de komedie De Wolken van de komediedichter Aristophanes. Hierin wordt Socrates bespot als een intellectuele nieuwlichter.
416	Overwinning van de dichter Agathon in de tragediewedstrijd. Het daarop volgende feestmaal is het onderwerp van Plato's Symposium, geschreven (lang) na de dood van Socrates.
406/5	Onwettig groepsproces tegen de generaals die de zeeslag bij de Arginusae hebben gewonnen, maar veel mannen hadden verloren in een storm. Socrates weigert voor de onwettige motie te stemmen.
404/3	Einde van de Peloponnesische oorlog tussen Athene en Sparta. Democratie afgeschaft. Schrikbewind van De Dertig. Een jaar later nemen de democraten het heft weer in handen.
399	Proces tegen Socrates en zijn executie.

Woorden

<i>aporie</i>	De situatie waarin de gesprekspartner 'geen uitweg meer weet'. Op dat moment is hij zich bewust van zijn niet-weten en bevrijd van 'schijn-wijsheid'. Het is een heilzaam uitgangspunt voor constructief filosoferen.
<i>Elenchus</i>	Het proces van 'testen en weerleggen' van de door de gesprekspartner geopperde antwoorden. In eerste instantie is het alleen dat 'testen', in de praktijk steeds ook weerlegging.
<i>erastês</i>	'lover', 'minnaar', oudere en actieve partner in een homoerotische relatie
<i>erômenos</i>	'vriendje', 'beminde', jongere en passieve partner in een homoerotische relatie
<i>hubris</i>	overmoed, gebrek aan respect voor goden en mensen, zich uitend in brutaalen aanstootgevend gedrag
<i><u>maieutiek</u></i>	'Verloskunde'. Socrates hanteert een maieutische methode. Hij 'verlost' zijn gesprekspartners van de ideeën waarvan zij zwanger zijn, en controleert de levensvatbaarheid ervan. Maia is Grieks voor (o.a.) 'vroedvrouw'.
<i>sôphrosunê</i>	één van de Griekse hoofddeugden: zelfbeheersing, ingetogenheid, bescheidenheid.
<i>technê</i>	Een ambacht, vak, kunst of kunde, vaak iets dat op expert-kennis geacht (mv. technai) wordt gebaseerd te zijn. Politiek is een <i>technê</i> , maar ook muziek en literatuur, geneeskunde, scheepsbouw, en schoenlapperij.

Namen

Achilles: Griekse held uit de Ilias van Homerus. Socrates vergelijkt zich wel eens met hem - wat van de filosoof het nieuwe model van mannelijkheid en moed maakt.

Ágathon: Griekse tragediedichter. Gastheer van het symposium dat model stond voor de gelijknamige dialoog van Plato.

Alcibiades: Briljante en exuberante Atheense politicus; hoort tot de kring van Socrates. Socrates speelt (met) de rol van zijn erastês, 'lover'.

Aristóphanes ca. 450-ca. 385: Beroemdste komediedichter van klassiek Athene. Vertegenwoordigt de zogenaamde 'Oude Komēdie' met veel persoonlijke spot en satire. Schrijft *De Wolken* waarin Socrates mikpunt van spot is.

Aspásia: Vriendin van de Atheense leider Pericles. Speelt een belangrijke rol in het intellectuele en sociale leven van het Athene van haar tijd. Eén van Socrates' vermeende 'leermeesteressen'.

Cállicles: Atheense gastheer van de 's sofist' Gorgias. Verdedigt een amoreel 'recht van de sterkste'.

Cebes: Volgeling van Socrates uit Thebe.

Chármides: In zijn jonge jaren volgeling van Socrates. Wordt één van de Dertig tirannen. Oom van Plato.

Critias: Oom van Plato. Eén van de Dertig tirannen.

Crito: Leeftijdgenoot en vertrouweling van Socrates

Delphi: Zetel van het belangrijkste orakel van de Griekse wereld, dat van de god Apollo.

Diotíma: Door Socrates ten tonele gevoerd in het Symposium als zijn leermeesteres in de dialectische opstijging naar het Goede en Schone.

Eros: Griekse god van de (lichamelijke, gepassioneerde) liefde. Door Socrates-Plato omgevormd tot drijvende kracht achter de filosofie.

Glauco: Oudere broer van Plato.

Gorgias: Beroemde leraar in de welsprekendheid. Door Plato tot de 'sofisten' gerekend en afgezet tegen Socrates.

Leon 'van Salamis': Eén van de radicale democraten ten tijde van de oligarchische omwenteling van 403. Socrates weigert hem te gaan arresteren om hem ter dood te laten brengen.

Marsyas: Seleen, bekend om zijn overmoed. Daagde de god van de muziek uit tot een fluitwedstrijd. Werd tot straf gevild.

Meno: Gespreksgenoot van Socrates uit gelijknamige dialoog. Wiskundige. Zijn slaaf wordt ondervraagd en blijkt de stelling van Pythagoras in praktijk te kunnen brengen - dit wordt gepresenteerd als bewijs voor de theorie van 'anamnese': leren is herinnering.

Pericles: Leider van Athene omstreeks het midden van de 5e eeuw v. Chr. Voogd van Alcibiades.

Phthia: Land van herkomst van Achilles.

Plato: Grootste Griekse filosoof. Schrijft dialogen waarin vrijwel steeds zijn leermeester Socrates de hoofdpersoon is.

Protagoras: Belangrijke Griekse intellectueel met originele ideeën over o.a. maatschappij, politieke filosofie, epistemologie en taal. Door Plato tot de 'sofisten' gerekend.

Silenus: Figuur uit de Griekse mythologie: oud, dik, lelijk, geil, voorzien van bokkenpoten en staart. Leidt groepen satyrs (die er min of meer net zo uitzien).

Simmias: Volgeling van Socrates uit Thebe

Socrates: Hoofdpersoon van deze colleges. Luister maar.

sofisten: Belangrijke groep intellectuelen ten tijde van Socrates. Door Plato van deze misprijzende naam voorzien. In feite vaak in dezelfde problemen geïnteresseerd als Socrates. Een belangrijk onderscheid is dat zij zich lieten betalen voor hun onderwijs, en ook kennis van zaken claimden, speciaal expertise in de welsprekendheid. Volgens Socrates is dat geen echt vak omdat goed spreken altijd afhangt van kennis van zaken over het onderwerp.

Theaetetus: Jonge gesprekspartner van Socrates in de dialoog Theaetetus, waarin vroedvrouwen-vergelijking.

Theódote: Courtisane met wie Socrates in gesprek gaat in Xenophon's Herinneringen aan Socrates.

Colofon

Home Academy geeft hoorcolleges uit voor thuis en onderweg. Direct te downloaden of onbeperkt te beluisteren in de Home Academy Club. Interessante onderwerpen, van geschiedenis tot natuurwetenschappen, voorgedragen door boeiende sprekers. Zo kan je kennis opdoen in de auto, in de trein, op de fiets of thuis op de bank. Download de Home Academy app voor het beluisteren van onze hoorcolleges op een mobiel of tablet.

Kijk verder op www.home-academy.nl

Uitgave Home Academy Publishers
Middelblok 81
2831 BK Gouderak
Tel: 0182 – 370001
E-mail: info@home-academy.nl

Opname	Sandro Ligtenberg (Leiden, maart- april 2007)
Stem Inleiding	F.C. van Nispen tot Sevenaer
Muziek Intro	Cok Verweij
Mastering	Frits de Bruijn
Vormgeving	Floor Plikaar

© Hoorcollege Copyright 2007 Home Academy Publishers B.V.
ISBN 978 90 8530 980 2
NUR 731 77, 78

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd, uitgeleend, verhuurd, uitgezonden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door (foto)kopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaand schriftelijk toestemming van de uitgever.